

Песента на песента на Соломон ВЪВЕДЕНИЕ

1. Заглавие. Книгата е известна като Песен на песните. Латинското ѝ наименование е Canticum Canticorum, от което произлиза и заглавието „Песен на песните“, съкратено по-долу като Cant. На еврейски се нарича Шир Хашширим, „песен на песните“, вероятно идиоматично за „най-добрата от многото песни на Соломон“, в същия смисъл, в който „Царят на царете“ означава „върховният Цар“.

Соломон „изрече три хиляди притчи, а песните му бяха хиляда и пет“ (1 Царе 4:32). Книга с неговите Притчи е запазена в еврейския старозаветен канон, но „Песен на песните“ изглежда е единствената негова песен, включена в еврейския канон.

2. Авторство. Както заглавието, така и преданието са в полза на авторството на Соломон. Би било странно, ако дори една от многото песни, написани от Соломон (1 Царе 4:32), не беше запазена за нас. Някои приписват Пс. 72 и 127 на Соломон. Вижте въведението към всеки от тези псалми.

Четири основни точки обобщават вътрешните доказателства в полза на соломоновото авторство:

а. Показаните знания за растенията, животните и други продукти на природата са

в съответствие с казаното за Соломон в 3 Царе 4:33. б. Доказателствата за

широко познаване на чуждестранни продукти, каквито са били внасяни

в . Сходство на Песен на

песните с някои части от книгата Притчи (Песн. 4:5, вж. Притчи 5:19; Песн. 4:11, вж. Притчи 5:3; Песн. 4:14, вж. Притчи 7:17; Песн. 4:15, вж. Притчи 5:15; Песн. 5:6, вж. Притчи 1:28; Песн. 6:9, вж. Притчи 31:28; Песн. 8:6, 7, вж. Притчи 6:34, 35). г. Езикът на Песните на песните е такъв, какъвто би се очаквал от времето

на Соломон. Той принадлежи към периода на разцвет на еврейския език. Силно поетичен, енергичен и свеж, той няма следи от упадък, който стана очевиден в периода на упадък, когато Израел и Юдея бяха разделени.

Нито едно от тези указания само по себе си не е убедително, но заедно те категорично сочат към Соломон като автор (виж МВ 79).

3. Историческа обстановка. Песента се развива в златния век на еврейската монархия.

Изглежда, че царят е писал за собствената си любов. Естествено възниква въпросът: За коя от многото си съпруги е съчинил тази любовна песен? Соломон е обичал много непознати жени (1 Царе 11:1), включително 700 съпруги, принцеси и 300 наложници (1 Царе 11:3). Числото, дадено ни в Песен 6:8, е определено по-малко - само 60 царици и 80 наложници. Ако приемем, че песента на Соломон е едно цяло и че бракът, който тя празнува, е неговият собствен брак, изглежда, че той е написал песента в младостта си. Булката е описана като селско момиче от Суламит. Привързаността към някой от тази класа би била истински „брак по любов“, без политическа или друга причина за целесъобразност, както е било при много от браковете на Соломон. Този тип взаимоотношения биха направили историята за брака на Соломон по-подходяща илюстрация на връзката между Христос и църквата, тъй като поне части от песента са считани за илюстративни за такава връзка (виж Ед 26:1; МВ 100; 7Т 69).

Суламит (Песн. 6:13) вероятно би трябвало да е Сунамитка (виж Царе 1:3), както предполага LXX. Ако е така, момичето е било от Сунам, град в територията на Исахар (виж

Исус Навин 19:18), на около 11,2 км източно от Магедон. Сунам е бил мястото на трогателната история, записана в 4 Царе 4:8–37, в която пророк Елисей възкресява сина на своята благодетелка сунамитка.

Съвременното село Солям се намира на древното място.

4. Тема. „Песен на песните“ е красива песен за идеална източна любов, написана на стила на идиличната поезия, а не в по-елегантния стил на епичните, лиричните и драматичните форми на литературата. Някои разглеждат книгата като антология от любовни песни, може би от различни автори, а не като произведение с единен план, поради трудността да се намери правилната връзка между различните части на поемата. Други пък твърдят, че е единно. В полза на второто мнение са следните съображения: (1) Името Соломон е видно навсякъде (гл. 1:1, 5; 3:7, 9, 11; 8:11, 12); (2) има повтарящи се подобни думи, илюстрации и фигури навсякъде (гл. 2:16, вж. гл. 6:3; гл. 2:5, вж. гл. 5:8); (3) препратките към семейството на булката са последователни; споменават се само майката и братята, никога бащата (вж. гл. 1:6; 3:4; 8:2).

Що се отнася до точния план или развитието на повествованието, има големи различия в мненията и всяка възприета система е в най-добрия случай изкуствена (вижте по-нататък плана).

Макар цялата песен очевидно да е любовна история на Соломон и селско момиче от Северна Палестина, за което цар Соломон се е оженил само по любов, самата история служи като красива илюстрация на любовта на Христос към църквата като цяло, а също и към всеки отделен член на църквата. Както Старият, така и Новият завет илюстрират нежния съюз между Бог и Неговия народ чрез връзката на съпруга с неговата невеста (виж Исая 54:4, 5; Йеремиа 3:14; 2 Коринтяни 11:2; МВ 100).

Трябва да се добави едно предупреждение. Според един коментатор, Песен на песните е била „щастливо ловно поле“ на алегористите в продължение на много векове. Въвеждането на алегоризацията на Писанията в християнската църква може да се проследи до Александрийската школа в Египет и по-специално до Ориген (ок. 184 г. – ок. 254 г. сл. Хр.) като първия голям представител на този метод. Системата е възникнала от сливане между гръцката философия и християнството. Методът се е запазил с различна степен на мъжественост оттогава. Като илюстрация на крайностите, до които стигат подобни методи, са следните примери, извлечени от различни алегорични тълкуватели на Песен на песните: целувката на Христос – възплъщението; бузите на булката – външното християнство и добрите дела; нейните златни вериги – вярата; нардът – изкупи човечеството; косата на булката като стадо кози – народите, обърнали се към християнството; 80-те съпруги на Соломон – приемането на езическите народи в християнството; пътят на Суламитката – чашата, от която църквата освежава жадните за спасение; двете гърди – Старият и Новият завет.

Глупостта на подобен метод е, че той приема разрешение за фигуративни тълкувания, без да предоставя критерии за контрол върху тях. Той предлага като валидност на едно тълкуване само въображението на неговия представител. Вярно е, че може да има общ опит заключенията да се съобразят с аналогията на Писанието, но опитът е твърде слаб, за да обуздае въображението на тълкувателя.

Безопасното правило на екзегезата е да се позволи само на вдъхновени писатели да тълкуват символиката на пророчеството, характеристиките на притчата, духовното значение на историческите събития и духовното значение на нагледните помагала в обучението, като например светилището и неговите служби. Само когато библиейски писател или Духът на пророчеството конкретно посочи значението на даден символ, можем да знаем със сигурност неговото значение. Всички други тълкувания трябва да бъдат

приемат се с условието, че са частни тълкувания без „Така казва Господ“.

Както притчата изисква много подробности, за да завърши разказа, подробности, които нямат пряко отношение към духовното тълкуване, така е и с едно историческо събитие. Разказът е даден в пълна, съгласувана форма, за да представи последователно цяло. Но само определени негови характеристики могат да бъдат предназначени да бъдат илюстративни. Кои характеристики са предназначени по този начин, може да се знае само чрез потвърждение от вдъхновението.

Вече беше отбелязано, че любовта между Соломон и Суламитката е предназначена да илюстрира любовта между Христос и Неговия народ. До каква степен различните исторически събития, свързани с песента, са предназначени да имат специално значение, когато се прилагат към божествената любов, можем да знаем само доколкото вдъхновението разкрива такова значение. Ръководство за такова потвърждение се намира в коментарите на Елън Г. Уайт, чиито източници са дадени в края на всяка глава. Освен тези коментари нямаме категорично потвърждение, тъй като Песента на песните не е цитирана никъде в Новия завет.

В хармония с тези принципи, този коментар е възприел работна формула, която ще обърне внимание на значими вдъхновени коментари, където такива са били направени. В други области ще бъде дадено само филологическо, историческо и литературно изложение. В тези области на читателя е оставена свободата да прави свои собствени духовни приложения в хармония със здрави екзегетични процедури. Редица интересни аналогии ще се натъкнат сами на себе си.

Песента е източна поема, като голяма част от образите ѝ са странни за западния ум. Това винаги трябва да се има предвид при изучаване на песента. Трябва също да имаме предвид, че поемата е написана в древен, ориенталски свят, където мъжете са говорили по-откровено по много интимни въпроси, отколкото ние в нашия съвременен, западен свят.

5. Структура. Следната структура показва само една от многото възможни аранжирания, основани на предположението, че има предвидена хармония между различните части на песента. Не може да се докаже със сигурност, че такава хармония съществува. Планът не претендира за превъзходство над други измислени планове. Той просто е представен като един от многото възможни работни модели. Необходимо е да има структура, върху която да се изгради екзегеза. Планът се основава на предположението, че в поемата има само двама главни персонажи - Соломон и момичето Суламит.

Повечето съвременни критици и коментатори възприемат план, който има три главни герои - Соломон, Суламитката и нейния любовник, овчар. Според този сюжет, Соломон довел Суламитката в двора си, за да спечели любовта ѝ; но в това той бил напълно неуспешен, тъй като Суламитката останала верна на своя селски любим и се съпротивлявала на всички опити да открадне сърцето ѝ. Такъв план, макар и да се поддава на буквално тълкуване на песента, не предоставя подходящ модел за илюстрация на Христовата любов към църквата.

I. Заглавие, 1:1.

II. Бракът на Соломон със Суламитката, 1:2 до 2:7.

A. Диалог: Суламитката изразява възхищението си от младоженеца. Придворните дами отговарят, 1:2-8.

B. Соломон влиза. Той и булката си разменят взаимни изрази на любов, 1:9 до 2:7.

III. Спомени за фондационни асоциации, 2:8 до 3:5.

A. Една възхитителна среща през пролетта, 2:8-17.

B. Невестата разказва радостен сън, 3:1-5.

IV. Спомени за годеж и брак, 3:6 до 5:1.

- A. Царското шествие, 3:6–11.
- Б. Соломон прави предложение за брак; Суламитката приема, 4:1 до 5:1.
- V. Изгубена и възвърната любов, 5:2 до 6:9.
- A. Булката, тормозена от нещастен сън, 5:2 до 6:3.
- Б. Любовта се възстанови; Соломон боготвори невестата си, 6:4–9.
- VI. Красотата на булката е възхвалявана, 6:10 до 8:4.
- A. Диалог между Суламитката и дъщерите на Йерусалим, 6:10 до 7:5.
- Б. Соломон, очарован от красотата на своята невеста, 7:6–9.
- VII. Посещението в дома на булката в Ливан, 7:10 до 8:14.
- A. Копнежът на Суламитката да посети родителския си дом, 7:10 до 8:4.
- Б. Пристигането на царската двойка, 8:5–7.
- В. Диалог между булката, братята и царя, 8:8–14.

ГЛАВА 1

1 Любовта на църквата към Христос. 5 Тя изповядва своята недъгавост 7 и се моли да бъде насочен към стадото си. 8 Христос я насочва към шатрите на пастирите: 9 и показвайки ѝ любовта си, 11 дава ѝ благодатни обещания. 12 Църквата и Христос се поздравяват взаимно.

1. Песен на песните. Изразът предполага, че тази песен е с особено превъзходство. Юдеите смятали „Песен на песните“ за най-превъзходната от всички библейски песни. Оригиналото заглавие вероятно сравнява песента с останалите 1004 песни, композирани от Соломон (1 Царе 4:32).

2. Нека ме целуне. Говорителят очевидно е слугинята Суламитка. Речта ѝ продължава до края на стих 7, с изключение на прекъсванията от придворните дами, обозначени с „ние“ в стих 4.

Твоята любов. Промяната в лицето от трето на второ в ред 1 тук е често срещана в еврейската поезия. Думата, преведена като „любов“, е в множествено число, което показва многото прояви на внимание и любов.

Вино. Евр. яин, гроздовият сок виж (Бит. 9:21; Цар. 1:14; Ис. 5:11; и др.).

3. Изля се миро. Сред ориенталците парфюмът и мирото бяха много скъпоценно. За невестата на Соломон името на любимия ѝ означавало повече от всеки парфюм, колкото и сладък да е той.

Девици. Евр. 'аламот, „млади жени“ (вижте Исаия 7:14). Невестата на Соломон вероятно мисли за себе си, макар че от скромност не споменава конкретно името си. Тя казва само, че Соломон е мъжът, когото млада жена като нея би обикнала.

4. Привличам. Евр. машак, тук „да привличам с любов“ (виж Йер. 31:3; Осия 11:4).

Ще бягаме. Това обръщение вероятно е от придружителите на булката.

В покоите му. Някои виждат в стихове 2–4 алюзия за булчинско шествие, а в този израз – описание на влизането в двореца.

Ще се радваме. Предполага се, че придружителите на булката ще проговорят отново.

Праведните те обичат. Или „те те обичат праведно“. Това биха могли да бъдат думи на одобрение, изречени от булката, която вярва, че всички трябва да изпитват мила привързаност към мъж, толкова очарователен, колкото нейния любим. Тя чувства, че всички ще одобряват решението ѝ да се омъжи за Соломон.

5. Аз съм чернокож. Вероятно тя няма предвид нищо повече от това, че е с тъмен тен.

Кедар. Номадски племена на Исмаил (Бит. 25:13), обитаващи арабските пустини (виж Исаия 21:16; Исаия 42:11). Бедуините обикновено живеели в шатри, направени от черна козя козина.

6. Погледна ме. Това е доказателство, че чернотата ѝ се дължеше на слънцето, а не на към нейната раса. LXX тук гласи: „слънцето ме погледна неблагоприятно“.

Децата на майка ми. Изглежда, че по-големите братя на булката са оставили малките си сестра му да се грижи за лозята, което я кара да изгори от слънцето.

Моето собствено лозе. Тоест, нейната собствена лична красота (виж гл. 8:12). Братята ѝ бяха не ѝ даваше свободното време или възможността да обърне внимание на външния си вид.

7. Твоето стадо. Този стих представлява трудност, тъй като представя влюбения като пастир, какъвто Соломон, разбира се, не е бил. Възможно е булката, в поетично въображение, да го смята за спътник в простия си селски живот. Някои предполагат, че Соломон се е преоблякъл като пастир, когато е дошъл в дома ѝ, за да я ухаща.

Почиват по обяд. В горещите страни овчарите търсят място, където могат да се уединят за подслон както за себе си, така и за стадата си по време на парещото обедно слънце.

Този, който се отвръща. Евр. 'отуах, буквално „този, който е забулен“. Ако две от еврейските съгласни се разменят, се получава четенето „този, който се скита“. Това четене се среща в сирийския превод, Вулгата и в гръцкия превод на Симмах.

8. Ако не знаеш. Чува се друг глас. Може би е този на Соломон или може би е шеговитият отговор на придворните дами, които казват на Суламитката да бъде търпелива. В определеното време нейният любим ще се появи. Междувременно тя трябва да продължи да пази стадата си.

9. Група коне. Буквално „моята кобила“. Соломон сравнява булката си с нейните украшения с украсена царска кобила. Сравнението изглежда грубо за западния ум, но е напълно уместно в ориенталското мислене.

Колесници. Вижте 1 Царе 10:26, 28, 29.

12. Нард. Силен парфюм, вероятно произхождащ от Индия. Растението *Nardostachys jatamansi*, от корените на който индусите са извличали ароматния парфюм, расте в горните пасища на Хималаите на надморска височина от 11 000 до 17 000 фута (от 3353 м до 5182 м). Нардът рано се превръща в търговска стока.

13. Снопче смирна. Смирната се е извличала от ароматната смола на вероятно арабското дърво Балсамодендрон мирра . Съобщава се, че еврейските жени са носили под роклите си, понякога бутилка или малка торбичка със смирна, окачена на врата им.

14. Грозд от камфир. По-точно „грозд от цветове къна“. Растението растеше в южна Палестина и произвеждаше ароматни жълти и бели цветове. Цветовете и клонките понякога се стриваха на прах, от който жените правеха червеникаво-оранжева боя, за да оцветят ръцете и краката си.

Ен-геди. Буквално „извор на хлапето“. Това е бил район на запад от Мъртво море, приблизително по средата между устието на река Йордан и южния край на езерото. В региона все още тече обилен извор , известен днес като Айн Джиди .

16. Нашето легло е зелено. Не е сигурно дали булката тук описва диван в двореца или има предвид предишната си природна среда. Някои виждат тук препратка към брачното ложе. Би било естествено булката да опише настоящите си блаженства с фигури, заимствани от познатите ѝ асоциации.

ГЛАВА 2

1 Взаимната любов на Христос и Неговата църква. 8 Надеждата, 10 и призиването на църквата. 14 Грижата на Христос за църквата. 16 Изповядването на църквата, нейната вяра и надежда.

1. Аз съм розата на Сарон. Разделянето на глави е накарало някои да свържат стих 1 с какво следва. По този начин Соломон би бил говорителят в този стих. Следователно, чрез духовно приложение, както титлите „роза на Сарон“, така и „момина сълза“ са отнесени към Христос. Граматически и контекстуално обаче е по-естествено да се счита този стих за изказване на булката. Думата за „лилия“ може да има мъжки или женски род. Женската форма се среща тук, докато мъжката форма се появява в гл. 2:16; 4:5; 5:13; 6:2, 3; 7:2. Женската форма се среща отново в гл. 2:2, където определено се отнася за момичето Суламит. Контекстуалните съображения също подкрепят тази гледна точка. Според нея булката изповядва своята скромност, заявявайки, че се чувства не на място в дворец. Тя е само едно селско цвете.

Думата, преведена като „роза“, се среща само тук и в Исая 35:1, и идентичността ѝ е несигурна. Може да се отъждестви с минзухар, асфодел или нарцис. Изглежда се има предвид някакво диво цвете.

„Шарон“ буквално означава „поле“, „равнина“ и като собствено име обозначава морската равнина между Йопия и планината Кармил. LXX приема „Шарон“ тук като общо обозначение на открито поле.

2. Лилията сред тръните. Не тръните, които се появяват по растенията и дърветата, а трънливите растения. Соломон уверява невестата си, че всички други жени, в сравнение с нея, са като трънливите растения в сравнение с красиво диво цвете.

3. Ябълковото дърво. Булката връща комплимента. Нейният младоженец, в сравнение с другите мъже, е като плодно дърво в сравнение с неплододаващите дървета в гората.

Под неговата сянка. Булката не само се наслаждава на сянката, но и яде плодовете с голямо удоволствие.

Тези думи са взети, за да изобразят душата, почиваща в сянката на Христовата любов, наслаждаваща се на благословено общуване с Господа. Ползите от такова общение не могат да бъдат насладени от онези, които се спрат само за миг в присъствието на Исус. Твърде често натоварените житейски дейности изтласкват ценните периоди на общуване, които са толкова важни за здравословния растеж в благодатта (виж 7Т 69; Ед 261).

4. Къща за пиршества. Буквално „къща на виното“ (виж стих 2). Този стих е използван, за да илюстрира допълнително общуването с Христос (виж стих 3; виж също КОЛ 206, 207; Ед 261).

5. Подкрепете ме с кани. Вместо това „подкрепете ме с питки от сушено грозде“. Тези питки се смятаха за стимулиращи и следователно полезни в случаи на изтощение.

Писна ѝ от любов. На съвременен английски би казала, че е била влюбена. Булката беше напълно обзета от тръпката на новото си преживяване и не можеше да намери подходящи думи, за да опише екстатичното си удоволствие.

7. Заклевам те. Този стих е рефрен. Той се повтаря в гл. 3:5 и 8:4. Говорителят вероятно все още е булката.

Любов моя. „Моята“ е предоставена. „Любов“ произлиза от „ахаба“, женска форма, имаща предвид Любовта е абстрактна, а не влюбеният. Чистата и естествена обич е възхвалявана.

8. Гласът на моя възлюбен! Стихове 8–17 сякаш са споменът на булката за една очарователна среща през пролетта. Всичко вероятно е изречено, докато тя е в любящата прегръдка на съпруга си (виж стих 6).

Той идва. Бързото чувство за любов на булката разпознава отдалеч приближаването на любимия ѝ, когато той идва в планинския ѝ дом.

9. Хайвер. В съвременния английски език, газела.

Гледа през прозорците. Буквално „гледа от [външната страна на] прозорците“. Или изречението може да се преведе идиоматично като „гледаше през прозорците“. Соломон е представен как игриво гледа през прозорците в търсене на любимата си.

11. Зимата отмина. Стихове 11–13 представляват едно от най-красивите поетични описания на пролетта, писани някога (виж Ед 160). Пролетта на годината е времето, когато радостните поклонници се отправят към празника Пасха в Йерусалим (виж РР 537, 538).

Дъждът свърши. Късният дъжд приключи в началото на пролетта (виж том II, стр. 109).

12. Костенурка. Евр. tor, гургулицата, вид гълъб. Тор е ономатопеично, т.е. Звукът на думата имитира жалния тон на птицата. Няколко вида гургулици са прелетни и идването им бележи завръщането на пролетта (вижте Йер. 8:7).

13. Пуска зелените си смокини. Буквално „подправя неузрелите си смокини“, вероятно в смисъл на узряването им.

Лозите с нежното грозде. Буквално „лозите са разцъфнали“.

14. Гълъбчето ми. Скалният гълъб избира високите скали и дълбоките клисури (виж Йер. 48:28) за местата си за нощуване и избягва близостта на хора. Така Соломон показва скромността и срамежливостта на любимия си човек.

Стълбите. Евр. мадрега, по-добре „стръмни места“, както в Езек. 38:20.

15. Вземете например лисиците. Значението на този ред и самоличността на говорещия са въпрос на предположение. Моултън предполага, че булката чува братята си да ѝ говорят или че те прекъсват младоженеца, който казва, че иска да види лицето ѝ и да чуе гласа ѝ. Те предупреждават за лисиците, които идват през пролетта и унищожават лозите, които точно тогава цъфтят. Някои смятат, че Суламитката посочва причината, поради която не може веднага да отговори на поканата на любимия си, тъй като има домашни задължения. Други смятат, че препратката е просто към игривото удоволствие, на което щастливите влюбени биха се радвали, гонейки малките лисици в ароматните лозя.

16. Възлюбеният ми е мой. Тези думи са чест рефрен в тази Песен на песните (виж гл. 6:3; 7:10). Изразът илюстрира нежното привличане между Христос и Неговия народ (виж МВ 100).

17. Докато се зазори. Буквално „докато денят задиша“. Може да се използва или до зората на деня, когато подухва свеж утринен бриз, или до началото на вечерта, когато подухва свеж вечерен бриз.

Планините на Бетер. Не са известни такива географски планини. Може би думата Тук преведената дума „Бетер“ би трябвало да се преведе като „Бетер“. „Бетер“ произлиза от корен, означаващ „да разсека на две“, следователно е възможно да се имат предвид цепнати планини.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

3 7Т 69

3, 4, изд. 261

4 КОЛ 206; 7Т 131

11–13, изд. 160; стр. 538

15 мл 172

16 МБ 100

ГЛАВА 3

1 Борбата и победата на църквата в изкушението. 6 Църквата се слави в Христос.

1. През нощта. Стихове 1–5 най-добре се обясняват като разказ за сън, в който прислужницата сънувала, че за момент е загубила любимия си. Раздялата обаче била кратка, а събирането – много радостно.

4. Къщата на майка ми. Жените на Изток имат отделни апартаменти, в които Никой освен най-близкото семейство не влиза. Исаак въвежда Ребека в шатрата на майка си, когато я прави своя жена (виж Бит. 24:67). Момичето сънува, че бракът ще се състои не в брачната стая на двореца на Соломон, а в нейния северен дом (виж на ст. от Сол. 4:8).

5. Заповядвам ти. Вижте гл. 2:7.

6. Кой е това? Местоимението „това“ и съпътстващият го глагол „идва“ представляват женски форми в еврейския език. Говори се или за булката, или за „леглото“ от стих 7, което е женска форма в еврейския език. В последния случай думите трябва да се преведат като „какво е това?“. Говорещият не може да бъде определен със сигурност.

Започва нов раздел. Описва се кралско шествие. Описание на пътуването на Процесията зависи от тълкуването на „кой е този“. Ако това се отнася за Суламитката, процесията може да е тази, в която Соломон е отишъл да доведе селската си девойка. Ако „кой е този“ или „какво е това“ се отнася за „носилото на Соломон“, булката може да е тази, която наблюдава приближаването на процесията и дава описание на впечатляващото зрелище като очевиден.

Пустиня. Евр. midbar, което може да означава просто пасище или широка, открита пространство.

Като стълбове от дим. Това вероятно се отнася до обичая да се води шествие с горящ тамян, който изпълва маршрута на шествието с благоуханни аромати. Това е древен и разпространен обичай на Изток.

Легло. Евр. miṭṭah, диван за сядане, отпускане или почивка. Контекстът подсказва, че тук се отнася за носилката, на която ще бъде носен Соломон.

Шестдесет храбри мъже. Това бяха стражите, които обграждаха павилиона на младоженеца. Сигурността на държавния глава изискваше неуморната бдителност на такъв страж.

9. Колесница. Евр. „апирион“, тук вероятно синоним на мита (ст. 7), откъдето идва и „седан“, „носило“ или „паланкин“ на Соломон.

10. Стълбове. Вероятно стълбовете на леглото или ъгловите стълбове са изработени от масивно сребро или покрити със сребърни плочи. Царските колесници били богато украсени.

Дъното. Евр. repḥidah, което изглежда по-скоро се отнася до опората или парапета от страни на носилката.

Покривалото. Евр. меркаб. По-скоро „седлото“ на носилката. Думата се появява в Лев. 15:9, където е преведено като „седло“.

Павирана с любов. Последната част на този стих буквално гласи: „вътрешността му, павирана с любов“ от дъщерите на Йерусалим.“ Свободният превод би бил „интериорът беше украсен като знак на любов от дъщерите на Йерусалим“. Паважът с любов може да се отнася до стихове, изписани върху завивката, завесите или килима от дъщерите на Йерусалим като израз на любовта им към цар Соломон и неговата невеста.

ГЛАВА 4

1 Христос излага богатите на църквата. 8 Той ѝ показва любовта си. 16 Църквата се моли да бъде годна за Неговото присъствие.

1. Ти си красива. По-добре „ти си красива“. Главният говорител дотук в песента е била на Суламитката. Сега започва най-просторната реч на младоженеца. Напомнящото обръщение възхвалява красотата на булката и завършва с предложение за брак, което е прието.

Очи на гълъби. Вижте гл. 1:15.

Твоите кичури. По-скоро „твоего воалче“. Воалът, носен от много източни жени, е тъмен плат, който се спуска от главата. Челото и очите остават непокрити. Този воал покрива не само цялото лице, освен челото и очите, но и врата, и виси свободно надолу върху гърдите.

Стадо кози. Косата ѝ е черна и гладка като козината на палестинските кози, която бяха предимно черни или тъмнокафяви на цвят.

2. Стадо овце. Зъбите са красиво бели, добре оформени и равномерно разположени. Никой не липсва.

3. Реч. По-скоро „устата“ като инструмент на речта.

Хлебавидни стави. Евр. *hakqah*, от корен, означаващ „да си тънък“, „да си слаб“, откъдето идва и тънките части на черепа от двете страни на очите. Някои предполагат, че са предназначени бузите.

4. Шити. Шити често са били окачвани около кулите, както като украшения, така и за да бъдат под ръка в случай на спешност.

6. Разсъмване. Вижте гл. 2:17. Това изглежда е друг рефрен, вероятно изречен от булката в нейната скромност и смирение, за да обуздае пламенността на младоженеца. Той обаче веднага продължава да излива любовта си с нови изрази на обич.

7. Ти си цялата красива. Ти си изцяло прекрасна, нямаш нито един недостатък. Исусе е представен като казващ тези думи на църквата, Неговата невеста (виж МН 356; МВ 100).

8. Амана. Антиливанските планини.

Шенир. Амореятското, както и угаритското и акадското име за планината Хермон (виж Втор. 3:9). Двете планини може да са в противопоставяне тук, или Шенир може да е виден връх на Хермон. Соломон иска Суламитката да напусне всички красиви планини на северната си земя.

9. Очарова сърцето ми. Еврейският глагол произлиза от съществителното „сърце“. Соломон буквално е казал: „Ти ми даде сърце“. Може би е имал предвид „Ти ме насърчи“.

10. Твоята любов. Буквално „твоите любви“, тоест многото проявления на внимание и любов (виж гл. 1:2).

12. Затворена градина. Под символичния израз на затворена градина цар Соломон предлага брак и под същия символ е приет от Суламитката (ст. 16). Никой никога не е влизал в тази градина, никой никога не е опитвал от този извор, печатът на този извор никога не е бил счупен.

15. Кладенец на жива вода. Езикът на този стих е използван, за да опише вечно освежаващите глътки, които могат да бъдат почерпени от Божието Слово (виж РР 234; РК 37).

16. Влез в градината му. Това е отговорът на Суламитката. Тя го кани вътре в градината му, за да яде от плодовете му.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

15 МБ 37; ПК 234

ГЛАВА 5

1 Христос събужда църквата със Своето призвание. 2 Църквата, която е вкусила от Христовата любов, е отегчена от любов. 9 Описание на Христос чрез Неговите благодати.

1. В градината ми. Този стих по право принадлежи на предходната глава. Това е отговорът на Соломон на съгласието на девойката за брак.

Яжте, приятели. Очевидно е казано на гостите на сватбеното пиршество.

2. Аз спя. Тук започва нов раздел. Булката разказва един труден сън. Тя сънува че нейният любим дошъл при нея през нощта и тя го загубила за миг. Това е подобно на съня, разказан в гл. 3:1–5, само че тук акцентът е върху бедата, а не върху щастливия изход.

3. Съблякох си палтото. Тя сякаш казва: „Лягах си за през нощта; не ме безпокойте.“

4. На вратата. Тези думи са предоставени и може би правилно. Някои смятат, че той може би е протегнал ръка през решетката на прозореца на дома й.

5. Станах. Вероятно все още в съня си.

6. Когато той проговори. Можем да предположим израз на разочарование, тъй като влюбеният си отива.

Търсих го. Вероятно все още в нейния тревожен сън.

7. Свали ми булото. Очевидно, за да види коя е тя.

8. Дъщери на Йерусалим. В съня си тя се озовава да говори с дъщерите на Йерусалим, за да ѝ помогне да намери любимия си.

10. Най-главният сред десет хиляди. Подходяща титла на Христос (виж DA 827; MB 79, 100; COL 339).

Описанието на младоженеца продължава до стих 16 и достига кулминацията си в израза „Той е много прекрасен“. Това описание често е съчетано с титлата „първенец между десет хиляди“, когато се отнася до Христос (вижте в допълнение към горните препратки, Ед 69; 6Т 175; СТ 67).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

10, 16 AA 275; CH 529; COL 339; СТ 67; DA 827; Ед 69; Ev 186, 346; FE 526; MB 69, 79, 100; ML 114; MM 213; PK 321; 6Т 175
16 МБ 146

ГЛАВА 6

1 Църквата изповядва вярата си в Христос. 4 Христос показва благодатите на църквата, 10 и любовта му към нея.

1. Накъде. Сега дъщерите на Йерусалим се обръщат към булката, за да видят какво още има да каже.

2. Долу в градината му. Тревогата от загубата на любимия ѝ е изчезнала. Тя знае, че е зает другаде. Нищо не е дошло, което да помрачи щастието им.

4. Като Тирца. В стихове 4–10 Соломон излива щедри похвали за своята невеста.

Тирца вероятно трябва да се отъждестви с Тел ел-Фарах, на около 11,2 км североизточно от Сихем, в територията на Манасия. Несъмнено е била известна с красотата си.

Красив като Йерусалим. Соломон посочва собствената си столица в южна Палестина, за да илюстрира изключителната привлекателност на своята невеста. Йерусалим е бил известен със своята красота (виж Пс. 48:2; 50:2; Плач. 2:15).

8. Шестдесет царици. Вероятно това е препратка към харема на Соломон. Броят на съпругите е далеч по-малък от посочения в 1 Царе 11:3. Очевидно тази песен е написана в началото на царуването на Соломон.

10. Страшен като армия. Красота и сила са съчетани тук в описание, което е подходящо приложено към църквата (виж РК 725; АА 91). Някои смятат, че въпросът за този стих е повдигнат от придворните дами, когато за първи път зърнат Суламитката.

11. Слязох долу. Това твърдение очевидно е на булката.

12. Аминадив. Значението на този израз е неясно. Буквално преведено означава „Моят народ, благородните“. Невестата си представя как е вдигната и поставена в колесница, без съмнение със Соломон.

13. Върни се, Суламит. Може би това твърдение е от членовете на шествието, които изразяват желание да разгледат по-подробно вече признатата кралица.

Какво ще видите? Очарователна демонстрация на скромност.

Компанията. Буквално „танцът“. Някои предполагат, че това се отнася до хора на шаферките на булката и хора на кумовете на младоженеца. Други смятат, че препратката е към някакъв местен обичай, който сега не разбираме. Все още

Други предпочитат да транслитерират думите като „две армии“ (Маханаим) и виждат алюзия към „танца“ на ангелското войнство в Маханаим при завръщането на Яков в Ханаан (виж Бит. 32:1–3). Ако това е така, Суламитката в този момент изпълнява „танца на Маханаим“.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

10 АА 91; СН 464; ЧС 147; СМ 7; ГС 425; РК 725; СТ 82

ГЛАВА 7

1 Допълнително описание на църковните благодати. 10 Църквата изповядва своята вяра и желание.

1. Колко красиво. Стихове 1–5 са хвалебствена реч, вероятно от дамите, които гледат, въпреки че мнозина смятат, че думите са изречени от Соломон.

Като бижута. Акцентът вероятно е върху бижутата, които тя сега носи.

3. Като две млади сърни. Сравни гл. 4:5.

4. Като кула. Сравни гл. 4:4.

Рибни басейни. Буквално „басейни“, както е преведена същата дума във 2 Царе 2:13.

Хешбон. Хешбон обикновено се идентифицира с Тел Хешбан, на около 24 км. източно от Йордан. Това място не е дало доказателства от времето на Мойсей, но има добре засвидетелствани останки от периода на съдиите и монархията, включително части от голям открит воден резервоар.

Бат-рабим. Буквално „дъщеря на множествата“. Несъмнено името на една от портите.

5. Кармел. Хълмова верига с надморска височина около 1800 фута, образуваща югозападната граница на равнината Ездrelон и залива Акра.

Галерии. Евр. rehatim. Значението на думата тук е неясно. В Бит. 30:38, 41 тя означава „корита за водопой“. Може да произлиза от корен, означаващ „да теча“, „да се влея“, откъдето идва и „стичащ се надолу“. От това е предложено определението „кичури коса“. Царят говори за себе си като държан в кичурите на косата на суламитката.

7. Палма. Евр. тамар. Високата и грациозна палма беше подходящ образ

за женска красота. Името Тамар е носено от няколко жени (Бит. 38:6; 2 Царе 13:1).

10. Аз принадлежа на моя възлюбен. Припев (виж гл. 2:16; 6:3), с който завършва частта, възхваляваща красотата на булката.

11. Да тръгнем. В този раздел булката изразява копнежа си по дома си в Ливан. Може да си представим, че тя моли съпруга си да я приеме обратно в стария ѝ дом, с обещания за обновена любов към него.

13. Мандрагори. Според популярната етимология, „любовни ябълки“. Предполагало се е, че възбуждат любовно желание и благоприятства размножаването (виж Битие 30:14-16).

ГЛАВА 8

1 Любовта на църквата към Христос. 6 Силата на любовта. 8 Призиванието на езичниците.

14 Църквата се моли за Христовото идване.

1. Като мой брат. Булката сякаш си спомня времето преди пречките пред съюза им да бъдат премахнати. Тъй като все още не можеше да му заяви привързаността си като любовник, тя пожела връзката им да е била като между брат и сестра.

Презряна. Тоест, семейството и приятелите ѝ не бива да я упрекуват.

2. Кой би ме инструктирал. В превод майката е инструктор. Глаголът може, обаче може да се преведе и като „ти ще учиш“. И двата превода са логични. Майките имат разумен съвет за дъщерите си, които предстоят да се омъжат. Мъдрият Соломон също би могъл да развълнува сърцето на младата си булка, като сподели с нея огромния си запас от знания. В замяна тя щеше да му отвърне със същото, като ѝ осигури подходящи освежителни напитки.

4. Заклевам те. Сравни гл. 2:7; 3:5. Повторението на този рефрен силно подкрепя идеята за замислено единство на песента.

5. Кой е този, който идва? Стих 5 изглежда е описание на пристигането на кралска двойка в дома на булката.

Въздигна те. Буквално „събуди те“. Соломон вероятно има предвид, че те се е върнал на мястото, където за първи път е вдъхновил булката си с любов.

Майка ти. Те са се върнали в дома, където се е родила булката му.

6. Постави ме като печат. Говори булката, както е видно в еврейския език от мъжката форма на „ти“. Еврейската дума за „печат“, хотам, означава пръстен с печат (виж Изх. 28:11, 21; Йов 38:14; 41:45; Йер. 22:24). Евреите понякога носели пръстена с печат, окачен на гърдите с връв. Булката на Соломон иска съпругът ѝ да я гледа като такъв скъпоценен пръстен с печат.

Въглища. Евр. reshaphim, „пламъци“, „огнени мълнии“, преведено като „горещи гръмотевици“ в Пс. 78:48.

Най-яростен пламък. Буквално „пламък на Йехова“. Вероятно мълнията.

7. Любовта не може да се угаси. Чистата любов е такава, че нищо не може да я унищожи. Тя не може да бъде купена. Най-високата оферта би била напълно отхвърлена. Този пасаж, разказващ за непобедимата мощ и трайното постоянство на истинската любов, е без аналог в литературата по сила на изразяването.

8. Малка сестра. Това твърдение може да е било направено от братята на Суламитката, в спомен за детските дни на булката. Изглежда, че са обсъждали как да се справят с малката си сестра, когато ѝ бъде направено предложение за брак.

11. Соломон имал лозе. Това несъмнено било едно от многото лозя на Соломон.

12. Моето лозе. Невестата подновява обетите си към съпруга си. Тя говори за себе си като пазачката на собственото си лозе, но тя прехвърля тези права и привилегии на съпруга си.

13. Накарай ме да го чуя. Докато завесата пада, Соломон иска да чуе още веднъж гласът на любимата му, може би в рефрен, който я беше чул да повтаря по време на ухажването им.

14. Побързай, любима моя. Така поемата завършва с два кратки стиха, които в себе си съдържат всичко, което е било повтаряно отново и отново под различни образи: ухажването и сватбата на две щастливи сърца.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

6 4Т 334

6, 7, изд. 93